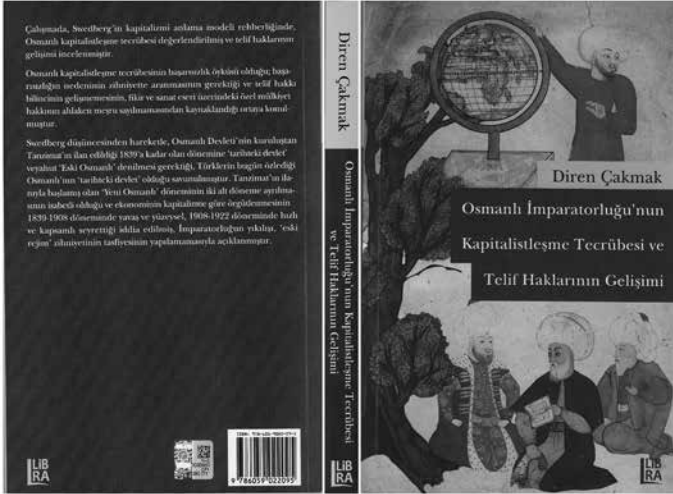

BELGELERLE OSMANLI İMPARATORLUĞUNDA TELİF HAKLARI GERÇEĞİ: OSMANLI İMPARATORLUĞU'NUN KAPİTALİSTLEŞME TECRÜBESİ VE TELİF HAKLARININ GELİŞİMİ

Diren ÇAKMAK, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Kapitalistleşme Tecrübesi ve Telif Haklarının Gelişimi*, Libra Kitapçılık ve Yayıncılık, İstanbul, 2014, 224 s. (ISBN: 978 - 605 - 9022 - 09 - 5)

Kübra YÜKSEL*

Yrd. Doç. Dr. Diren Çakmak'ın Prof. Dr. Kurthan Fişek'in danışmanlığında hazırladığı “1850-2002 Osmanlı ve Cumhuriyet Türkiye’sinde Toplum ve İktidar İlişkileri Bağlamında Telif Haklarına İlişkin Yasal Düzenlemelerin Değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans tezinden yola çıkarak oluşturduğu “Osmanlı İmparatorluğu'nun Kapitalistleşme Tecrübesi ve Telif Haklarının Gelişimi” isimli kitabını rahmetli Prof. Dr. Kurthan Fişek (1942-2012)'e ithaf ederek 2014 yılında yayımlanmıştır.

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Hitit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, kubra-yuksel@outlook.com

Eser, Swedberg'in tanıtıldığı ve kapitalizmi anlama modelinin açıklandığı “Kuramsal Yaklaşım ve Kavramsal Çerçeve”, Adam Smith'in toplum sınıflandırılmasından hareketle Osmanlı İmparatorluğu'nun değerlendirildiği “Otlakçılıktan Kapitalizme Uzun Yürüyüş”, Osmanlı İmparatorluğu'ndaki girişimcilik ruhunun değerlendirildiği “Eski Osmanlı'dan Yeni Osmanlı'ya Girişimcilik Ruhu” ve Osmanlı İmparatorluğu'ndaki telif haklarının incelendiği “Osmanlı İmparatorluğu'nda Telif Haklarının Gelişimi” olmak üzere dört ana bölümden oluşmaktadır. Eser, ek bölümün de savunulan iddialara kaynaklık eden 4 temel belge ve sıkça başvurulmuş açıklayıcı dipnotlarla zenginleştirilmiştir. Eserin temel savını aynı zamanda yüksek lisans tezinin temel savı da olan Osmanlı İmparatorluğu'na telif hakları kavramının 1910 Telif Hakları Kanunu ile girdiği kabulünün yerine Osmanlı İmparatorluğu'na telif hakları kavramının 1850'de girdiği iddiasıdır (Çakmak, 2014: 11).

Çalışmada, Richard Swedberg'in kapitalizmi anlama rehberliğinden yola çıkılarak Osmanlı kapitalistleşme tecrübesi değerlendirilerek telif haklarının gelişimi ortaya konulmaya çalışılmıştır (Çakmak, 2014:179). Osmanlı İmparatorluğu'nda yaşanan kapitalistleşme çabalarının başarısızlıkla sonuçlandığı ve bunun zihniyetten kaynaklandığı ortaya konularak, fikri ve sanatsal eserlerdeki mülkiyet hakkının ahlaki sayılmadığı belirtilmiştir.

Eser, fikir ve sanat mülkiyetinin korunması konusunda tedbirlerin alınmaya ve uygulanmaya çalışıldığı Türkiye de telif haklarının gelişimi sürecine ışık tutması bakımından önem arz etmektedir. Eserde savunulan iddia bakımından telif hakları konusunda başvuru ve kaynak kitabı niteliği taşımaktadır.